

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Savjet za razvoj civilnog društva

KLASA: 230-01/25-03/13
URBROJ: 50419-01/05-25-1

U Zagrebu, 22. svibnja 2025.

ZAPISNIK
S 5. (TEMATSKE) SJEDNICE 8. SAZIVA SAVJETA ZA RAZVOJ CIVILNOGA
DRUŠTVA

održane 25. travnja 2025. (petak) s početkom u 13:00 sati

u

Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb,
Dvorana Pomet

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda 5. sjednice
2. Usvajanje zapisnika 4. sjednice 8. saziva Savjeta
3. Predstavljanje izvješća o vladavini prava za 2024. godinu
4. Predstavljanje rada kontakt točke CERV Programa Europske unije i mogućnostima financiranja
5. Predstavljanje prvog natječaja objavljenog u okviru Drugog Švicarsko-hrvatskog programa suradnje
6. Razno

Prisutni članovi/članice: Helena Beus (Ured za udruge), Jozo Totić (Djelovanje udruga proizašlih iz Domovinskog rata), Nikola Tadić (Skrb o osobama s invaliditetom), Daniel Martinović (Zaštita i promicanje ljudskih prava), Ivan Soldo (Zaklade), Lejla Šehić Relić (demokratizacija i vladavina prava), Višnja Fortuna (socijalna skrb), Danko Relić (zaštita zdravlja), Nives Kopajtich Škrlec (Udruga gradova u RH), Marija Hanževački (sindikati)

Prisutni zamjenici/e članova: Lana Letilović (Ured predsjednika Vlade RH), Darija Cokol (Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva), Olga Plazibat Novosel (Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije), Lina Lena Soukup (Ministarstvo hrvatskih branitelja), Gabrijela Medunić-Orlić (Zaštita okoliša i održivi razvoj), Jelena Jureta Pokrovac (Ministarstvo demografije i useljništva), Ozren Pavlović Bolf (Ministarstvo turizma i sporta), Ines Loknar - Mijatović (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina), Matija Mrakovčić (Kultura), Martina Štefković (Ministarstvo financija), Jelena Princivali (Ured za udruge)

Ispričani zbog spriječenosti: Domagoj Mikulić (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU), Dubravko Šimenc (sport), Josip Miličević (djelovanje mladih), Miroslav Smetiško (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike), Jasna Malus Gorišek (tehnička kultura), Gordana Lukić (zaštita potrošača)

Ostali prisutni: Uroš Matijašević, savjetnik ministra u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Marijana Vuletić iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Prisutni iz Ureda za udruge: Željka Markulin, Goran Denis Tomašković, Jakov Belamarić, Hrvoje Đurić

Ukupno je bilo prisutno 20 od 37 članova (ili zamjenika članova) Savjeta s pravom glasa (9 iz tijela državne uprave i 11 iz udruga, zaklada i sindikata).

Sjednica je održana uživo i prenošena je online putem YouTube kanala Ureda za udruge.

Predsjednik Danko Relić pozdravlja sve prisutne na početku sjednice i konstatira da je utvrđen kvorum i da postoje preduvjeti za održavanje sjednice.

Ad 1. - Usvajanje dnevnog reda 5. sjednice

U sklopu poziva na sjednicu, članovi Savjeta dobili su predloženi Dnevni red koji predsjednik čita:

1. Usvajanje dnevnog reda 5. sjednice
2. Usvajanje zapisnika 4. sjednice 8. saziva Savjeta
3. Predstavljanje izvješća o vladavini prava za 2024. godinu
4. Predstavljanje rada kontakt točke CERV Programa Europske unije i mogućnostima financiranja
5. Predstavljanje prvog natječaja objavljenog u okviru Drugog Švicarsko-hrvatskog programa suradnje
6. Razno

Predsjednik obavještava kako je pristigao prijedlog Vanje Mladineo da se na sjednicu Savjeta uvrsti točka dnevnog reda Izvješća o vladavini prava Europske komisije te navodi kako je prijedlog uvršten u ovaj dnevni red. Isto tako navodi da je ova sjednica i prva sjednica s temom o mogućnostima financiranja što je bilo traženo na prošloj sjednici Savjeta.

Dnevni red je jednoglasno usvojen.

Ad 2. - Usvajanje zapisnika 4. sjednice 8. saziva Savjeta

Zapisnik s 4. sjednice 8. saziva Savjeta je jednoglasno usvojen.

Ad 3. Predstavljanje Izvješća o vladavini prava za 2024. godinu

Predsjednik pozdravlja Uroša Matijaševića, savjetnika ministra u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, i poziva ga da predstavi Izvješće.

Uroš Matijašević u uvodu navodi kako se Izvješće o vladavini prava izrađuje od 2020. i kako ono sadrži nalaze i zaključke službi Europske komisije. Komisija Izvješće izrađuje u suradnji s tijelima državne uprave u RH kroz kontaktnu točku za vladavinu prava za koju je on zadužen u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova. Izvješće obrađuje četiri stupa i to: 1. pravosudni sustav, 2. borba protiv korupcije, 3. sloboda i pluralizam medija i 4. sustav provjere i ravnoteže (stup u kojem je i funkcioniranje civilnog društva). Ovakva izvješća s istom metodologijom rade se za svaku zemlju članicu.

U Izvješću se za RH navode četiri preporuke što predstavlja napredak u odnosu na izvješća za godine koje su prethodile 2024. u kojima se navodilo šest preporuka. Četiri preporuke koje su ostale su: 1. izmjene dva zakona u području borbe protiv korupcije (Zakon o kaznenom postupku i Zakon o USKOKU), 2. preporuka za jačanje pravnog okvira i nadzora raspodjele državnih sredstava za oglašavanje na lokalnoj i regionalnoj razini, 3. preporuka se odnosi na rješavanje tzv. SLAPP tužbi usmjerenih protiv novinara, te 4. preporuka usmjerena poboljšanju provedbe preporuka pučke pravobraniteljice o zahtjevu na pristup informacijama.

U nastavku prezentacije pojašnjena je metodologija izrade Izvješća koja se odvija kroz komunikaciju i suradnju službi Europske komisije i tijela državne uprave u RH, te se objašnjava uloga kontakt točke u MVEP-u. Europska komisija prikuplja informacije za Izvješće i od nevladinog sektora, odnosno civilnih udruga, te iz izvješća različitih međunarodnih organizacija. O Izvješću Europske komisije se raspravlja na Vijeću Europske unije.

Nadalje, navodi da je u prvom stupu Izvješća koje se odnosi na pravosudni sustav vidljiv napredak uređenosti pravosuđa uz probleme koji postoje uz učinkovitost pravosudnog sustava. Isto tako, vidljiv je napredak i u drugom stupu vezanom uz borbu protiv korupcije vezano uz zakonske propise i njihovu primjenu. Izvješće prati i percepciju korupcije u našem društvu koja bi mogla biti bolja. U trećem stupu vezano za medijske slobode posebno se prati neovisnost regulatora, prati dostupnost informacija o izvorima financiranja i vlasništvu pojedinih medija. U ovu svrhu uskoro otvaramo elektronsku platformu na kojoj će se navedeno moći pratiti. Posebno se prati sloboda djelovanja novinara u izvještavanju javnosti. U okviru četvrtog stupa prati se i djelovanje civilnog društva, uključujući i financiranje organizacija civilnog društva.

Predsjednik zahvaljuje na predstavljanju Izvješća o vladavini prava i otvara raspravu o temi.

Lejla Šehić Relić pozdravlja stavljanje ove teme na dnevni red i najavljuje da će se osvrnuti na posljednje područje u kojem je civilno društvo. U tom dijelu iznosi zabrinutost što i dalje ne postoji strateški okvir za civilno društvo i što ne postoji vizije za ovo područje. U pogledu financiranja civilnog društva ističe da je točno da je povećan broj dugotrajnih potpora ali se to odnosi na projekte u socijalnoj skrbi (npr. program „Zaželi“). Navodi kako dio civilnog društva koji se bavi ljudskim pravima i vladavinom prava nije time obuhvaćen.

Nikola Tadić slaže se s Lejlom Šehić Relić vezano uz strateški okvir i ističe problem što sustavna potpora koju dobiva Savez udruga za autizam od strane Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva ne obuhvaća aktivnosti zagovaranja već samo administrativno servisne aktivnosti. Navodi kako je administrativno opterećenje udruga u pripremi projekata i dalje veliko s obzirom na velik opseg poslova u prijavi projekata koji ne jamče dugotrajnu održivost udruga.

Helena Beus zahvaljuje se Urošu Matijaševiću i ističe Važnost stavljanja ovakvih tema na dnevni red sjednica Savjeta. Najavljuje kako će se nastaviti ovakva praksa i kako će se na

sljedeću sjednicu staviti i tema Nacionalnog plana. Navodi kako se financiranje civilnog društva povećalo ne samo zbog Programa „Zaželi“ nego i zbog sustavnih potpora Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Gabrijela Medunić Orlić vezano za Izvješće o vladavini prava osvrnula se na dio vezan uz pristup informacijama navodeći primjer građana Splita koji dvije godine nisu mogli dobiti informacije o zagađenosti zraka iz sjevernog dijela luke u Splitu koji je završio na kraju presudom Visokog upravnog suda da se građanima pruže informacije Državnog inspektorata. Nadalje, navodi kako su institucionalne potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva doprinijele razvoju udruga, uključujući i njezinu udruhu. Iako smatra da bi se visina institucionalnih potpora Nacionalne zaklade, koja se nije mijenjala deset godina, trebala s obzirom na uvođenje eura i inflaciju povećati.

Darija Cokol odgovara ispred Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva kako ona nije uključena u područje institucionalnih podrški jer je zadužena za EU financiranje. Međutim, poznato joj je da iako se visina potpora nije mijenjala da su uvedene nove sustavne potpore koje uključuju 111 udruga, koje uključuju nacionalne ustavne podrške i tematske ustavne podrške kroz trogodišnje razdoblje. Neke od tih podrški obuhvaćaju i zagovaračke aktivnosti.

Gabrijela Medunić Orlić vezano uz tematske sustavne podrške navodi primjer natječaja za klimatske promjene kroz koji je Nacionalna zaklada dodijelila sredstva jednoj međunarodnoj organizaciji. Nakon toga se Sunce, udruha koje dolazi Gabrijela Medunić Orlić, žalila te je natječaj poništen ali nije ponovno raspisan. Zanima je što je s tim natječajem.

Darija Cokol odgovara kako će navedeni upit prenijeti kolegama koji rade na tematskim sustavnim potporama.

Višnja Fortuna navodi kako je od prošle godine Matica umirovljenika Hrvatske korisnik sustavne podrške Nacionalne zaklade i da joj je ova potpora od velike važnosti.

Daniel Martinović navodi da uz sve napretke imamo i dalje sporo pravosuđe u područjima diskriminacije manjinskih skupina kao što su migranti i Romi. Isto tako, smatra da bi se preporuke pučke pravobraniteljice trebale više primjenjivati.

Uroš Matijašević zaključno pozdravlja namjeru donošenja strateškog okvira za civilno društvo i ističe kako će to Europska komisija pozdraviti u slijedećem Izvješću zbog omogućivanja lakšeg praćenja tog područja donošenjem strateškog okvira. Pozdravlja informacije o poboljšanju financiranja civilnog društva kroz sustavne potpore i naglašava da je svjestan administrativnog opterećenja udruga vezano uz financiranje. Na kraju za provedbu preporuka pučke pravobraniteljice o pravu na pristup informacijama navodi kako je postignuta vrlo velika provedenost tih preporuka od 75 %.

Ad 4. Predstavljanje rada kontakt točke CERV Programa Europske unije i mogućnostima financiranja

Predsjednik poziva Željku Markulin, višu analitičarku u Uredu za udruge, da predstavi Program.

Željka Markulin u uvodu navodi kako je Ured za udruge nacionalna kontakt točka za Program EU pod nazivom „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV) koji je nastao u ovom financijskom razdoblju spajanjem dva programa iz prethodnog financijskog razdoblja.

Programom upravlja DG JUST i jednim dijelom Agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA), a koji pokriva područja dosadašnjih programa Europa za građane (Europe for Citizens), Prava, ravnopravnost i građanstvo (Rights, Equality and Citizenship) i DAPHNE.

CERV Program je najveći program do sada namijenjen promicanju i zaštiti vrijednosti Unije: demokracije, vladavine prava, temeljnih prava, transparentnosti i dobrog upravljanja te ima za cilj izgradnju još demokratskije Europe i podizanje svijesti građana/ki o pravima i vrijednostima sadržanima u temeljnim Ugovorima i Povelji EU o temeljnim pravima, pružajući financijsku podršku neprofitnom sektoru u promociji tih prava i zajedničkih vrijednosti.

U financijskom razdoblju 2021.-2027., predviđeni proračun CERV programa je 1.5 milijardi eura i raspoređuje se na 4 tematske cjeline:

1. Vrijednosti Unije (European Values strand) - promicanje temeljnih vrijednosti EU
2. Jednakost, prava i rodna ravnopravnost (Equality, Rights and Gender Equality strand) - promicanje jednakosti, prava i ravnopravnosti spolova
3. Uključenost i sudjelovanje građana (Citizens engagement and participation strand) - promicanje zajedničke europske povijesti i aktivne građanske participacije - uključivanje građana u demokratski i politički život Unije
4. Daphne strand - borba protiv svih oblika nasilja

Pozivi za financiranje objavljuju se na portalu Funding & tender opportunities i sadrže specifične informacije o svakom pojedinom pozivu, pa upućujemo sve zainteresirane organizacije i institucije da redovno prate tu službenu mrežnu stranicu.

U nastavku predstavlja natječaje koji su u najavi: Borba protiv rasizma, ksenofobije i svih oblika diskriminacije s 20 milijuna eura, Povelja o temeljnim pravima s 18 milijuna eura i Bratimljenje gradova za jedinice lokalne samouprave.

Predsjednik otvara raspravu za pitanja, komentare i prijedloge.

Daniel Martinović ističe kako je Program CERV od velike važnosti za udruge koje se bave ljudskim pravima ali iznosi zabrinutost s obzirom na stavove desno orijentiranih parlamentaraca u EU parlamentu da se u tom dijelu ograniči financiranje takvih udruga u slijedećem financijskom razdoblju od 2028. do 2034. godine, te zahtjeve nekih zemalja da se dio ovog Programa stavi pod odlučivanje o financiranju tih zemalja.

Matija Mrakovčić postavlja upit o načinu komunikacije Ureda za udruge kao kontakt točke s Europskom komisijom ističući kao problem sve zahtjevniju izradu proračuna s obzirom na veliki broj sudionika iz više zemalja. Ističe da se time gubi kvalitativni značaj projekata a naglašava kvantitativni značaj.

Željka Markulin odgovara da razumije zabrinutost vezanu uz postojanje Programa CERV i u slijedećem financijskom okviru ali da smatra da će Program opstati u najvećem svom dijelu. Što se tiče rada Ureda za udruge kao kontakt točke Programa odgovara da se provodi kroz komunikaciju s ostalim kontakt točkama i na sastancima s predstavnicima Komisije i Agencije dva puta godišnje. Navodi da se eventualni upiti, kao što je i navedeni vezan za kreiranje paušala u proračunu, može poslati na Ured za udruge te će ga oni komunicirati na navedenim sastancima.

Ad 5. Predstavljanje prvog natječaja objavljenog u okviru Drugog Švicarskog-hrvatskog programa suradnje

Predsjednik daje riječ Jeleni Princivali, voditeljici Odjela za strateško planiranje, programiranje i informiranje Ureda za udruge.

Jelena Princivali predstavlja natječaj „Osnaživanje doprinosa organizacija civilnoga društva odgoju i obrazovanju za održivi razvoj“ koji je Ured za udruge raspisao 7.4. i bit će otvoren do 6.6.2025. U okviru natječaja raspoloživo je 2,62 milijuna eura i financirat će se od 10 do 15 projekata. Za potrebe pripreme ovog natječaja korišteni su rezultati internog savjetovanja s korisnicima projekata Prvog švicarsko-hrvatskog programa suradnje. Cilj Poziva je promicati doprinos organizacija civilnoga društva u podizanju svijesti o važnosti obrazovanja i razvoju kompetencija za održivi razvoj među djecom i mladima, izradom i provedbom programa obrazovanja o održivom razvoju. Specifični ciljevi Poziva su: osnažiti organizacije civilnoga društva za provedbu aktivnosti u kojima će razvijati kompetencije djece i mladih za njihovo aktivno sudjelovanje i doprinos održivom razvoju, te osnažiti partnerstva između organizacija civilnoga društva, odgojno-obrazovnih ustanova koje djeluju u području predškolskoga i/ili osnovnoškolskoga i/ili srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja i lokalne zajednice u podizanju svijesti i obrazovanju o održivom razvoju. Prihvatljivi prijavitelji su udruge i zaklade a obavezan je partner odgojno-obrazovna ustanova. Trajanje projekta je od 24 do 36 mjeseci.

Ad 6. Razno

Predsjednik poziva prisutne da se jave za riječ po ovoj temi.

Lejla Šehić Relić prihvaća relevantnost podataka za raspisani natječaj koji je prezentiran ali smatra da je natječaj ograničeno postavljen i ne dopušta civilnom društvu da pruži svoj maksimum. Za Program CERV naglašava kako je vrlo važan ali da ga kod nas provedi manji broj udruga s razvijenim kapacitetima, te da se područja ovog Programa slabije financiraju nacionalnim sredstvima. Sve ovo naglašava kao orijentir za stvaranje strateškog okvira.

Helena Beus poziva sve predstavnike udruga da upite i prijedloge vezane uz Program CERV prosljede Uredu za udruge te će predstavnici Ureda komunicirati pitanja prema Komisiji.

Jelena Princivali obavještava prisutne kako će Ured za udruge slijedeći tjedan organizirati Info dane o financiranju udruga iz natječaja drugih financijera u ovoj godini. Nadalje, navodi kako su povratne informacije korisnika Prvog švicarsko-hrvatskog programa suradnje bile da su u provedbi projekata bili znatno manje administrativno opterećeni od projekata pretpripravnih fondova i ESF-a. Na kraju navodi da su teme četiri natječaja iz Drugog Švicarsko-hrvatskog programa suradnje kreirane 2021. tako da obuhvaćaju ona područja koja se neće financirati iz ESF plus i Programa CERV.

Predsjednik obavještava sve kako je Marija Hanževački, članica Savjeta iz reda sindikata, izabrana za potpredsjednicu EGSO-a u slijedećem polumandatu te joj čestita na izboru.

Predsjednik je nakon što nije više bilo pitanja zaključio sjednicu.

Sjednica je završila u 15.00 sati.

Zapisnik sastavio:
Goran Denis Tomašković, v.r.

Predsjednik Savjeta
Danko Relić, v.r.

